

Vragen en opwaarderingen m.b.t. SB Evaluatie programma asbestdaken

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
GroenLinks	1	“In oktober 2021 werden netcongestiemaatregelen afgekondigd waardoor de kansen voor de “combi asbest>zon” sterk afnamen.” Voor welke partijen en of systeemgroottes van ZonPV gelden netcongestiemaatregelen? Wordt hier met name verwezen naar grote ZonPV systemen (>15kWp) op bv boerendaken of gelden er ook netcongestiemaatregelen voor huishoudens met kleine daken?	De congestie voor teruglevering geldt (nog) niet in Vijfheerenlanden en de westkant van Woerden, in de rest van de provincie dus wél. De congestie geldt nu alleen voor grootverbruikaansluitingen (>3x80A, dat is vanaf ongeveer 55kW, ca. 150 panelen), daaronder kan dus nog gewoon worden aangesloten. Wel kunnen er – zeker in het landelijk gebied – op zonnige dagen spanningsproblemen ontstaan. De omvormers vallen dan tijdelijk uit.
		“De verminderde inzet bij andere overheden zorgde voor minder nationale aandacht en minder bestuurlijke aandacht bij gemeenten (ook in Utrecht)”	
	2	De landelijke overheid maakt bewust een keuze om te stoppen en daarmee vertragen programma’s. Is 2030 als doel nog wel haalbaar?	De Rijksoverheid beëindigt haar inzet voor versnelling van de aanpak van asbestdaken niet, maar deze is verminderd. Het Rijk bereidt samen met de ambassadeurs versnelling asbestdaken een breed plan voor communicatie en bewustwording voor. We hopen dat hierdoor ook andere partijen (weer) actiever worden om de aanpak te stimuleren. Als dat slaagt is 2030 niet onhaalbaar.
	3	Welke haalbare doelen denkt de provincie in deze nieuwe situatie wel te kunnen halen?	Zie het antwoord op vraag 2. De provincie helpt om de aanpak makkelijker te maken voor eigenaren en gemeenten. Het hangt vervolgens van hun inzet, en die van andere partijen, af hoe snel de resterende asbestdaken worden gesaneerd.
	4	Welke mogelijkheden zijn er om doelen bij te stellen?	Een forse subsidie kan helpen om de sanering substantieel te versnellen. Bijvoorbeeld 25% van de gemiddelde dakvervangingskosten (60 euro /m2) kost voor 3 miljoen m2 45 miljoen euro. Dit vinden wij niet doelmatig.
		“maar dat de daling in Utrecht wel is omgezet in een stijging,” & “wij hopen en verwachten dat dan de gewenste Versnelling kan worden bereikt.” We vinden de stelligheid van de conclusie dat een daling is omgezet naar een stijging nog voorbarig. We hebben een aantal vragen over de inzet van maatregelen en middelen:	
	5	Waar is de hoop op gebaseerd dat er versnelling bereikt wordt? Zijn er duidelijke signalen van boeren dat dit de goede effectieve maatregelen zijn voor hen?	De conclusie dat een daling is omgezet in een stijging gaat over de feitelijke saneringen in het verleden. Over de toekomstverwachting staat in de volgende zin “de monitoringperiode is te kort om hieraan conclusies voor de langere termijn te verbinden”.

			<p>Het landelijke plan voor communicatie en bewustwording, dat nu door het Rijk wordt voorbereid, is gericht op stimulering van alle asbestdakeigenaren met een eenduidige boodschap door alle betrokken partijen: brancheorganisaties, gemeenten, makelaars, verzekeraars, bedrijfsadviseurs, etc. De door ons, gemeenten en andere partijen ontwikkelde hulpmiddelen (zoals de leningregeling en wijkaanpak) zullen dan effectiever worden benut. Specifiek voor boeren blijven wij de plattelandscoaches en (geïntensiveerde) VAB-aanpak inzetten.</p>
	6	<p>Hebben de maatregelen /instrumenten zich op andere plekken/provincies al wel duidelijk bewezen?</p>	<p>Dat verschilt. Over de effectiviteit van Plattelandscoaches hebben wij u geïnformeerd op 19 december 2023. De leningregeling is in Drenthe en Lelystad succesvol. De collectieve aanpak van schuurtjes is in Overijsselse gemeenten succesvol gebleken. De inzet van het Informatieteam en onze VAB-aanpak zijn uniek voor Utrecht. Het is lastig om te bewijzen wat het oorzakelijke verband is tussen dergelijke instrumenten en de feitelijke saneringen.</p>
	7	<p>Hoe blijven deze maatregelen effectief als de landelijke instrumenten niet op orde blijven of zelfs tegenwerken?</p>	<p>Wij zullen ons als ambassadeur van de versnellingsaanpak blijven inzetten om de landelijke aanpak te maximaliseren. En daarmee ook de benutting van onze provinciale maatregelen bevorderen. Op dit moment zijn er geen signalen dat het Rijk zich helemaal wil terugtrekken.</p>
	8	<p>Welke mogelijkheden zijn er nog om te versnellen als de landelijke lijn tegen blijft werken?</p>	<p>Medio dit jaar moet duidelijk worden of het landelijke plan voor communicatie en bewustwording wordt doorgezet. Daarover zullen wij u informeren. Als dit onverhoopt tegenvalt zullen wij u informeren hoe wij daarmee kunnen omgaan.</p>
	9	<p>Welke versnelling is nog te verwachten college bij het behouden van de huidige investering van 2,5 miljoen euro?</p>	<p>De combinatie van inzet van het Rijk en andere betrokken partijen voor de uitvoering van het plan voor communicatie en bewustwording met onze instrumenten kan leiden tot verdere toename van de versnelling.</p>
D66	10	<p>Graag een toezegging om medio 2024 informatie te krijgen over de resultaten van de pilot preventiecheck soortenbescherming bij verwijderden asbestdaken.</p>	<p>De "promotie" van de preventiecheck is pas net begonnen. Per 1 maart 2024 is de daaraan verbonden vrijstelling in de Omgevingsverordening in werking getreden. Wij verwachten dat dit niet eerder dan begin 2025 zal leiden tot regelmatige toepassing van de preventiecheck. In de Statenbrief hebben wij al toegezegd dat wij u eind 2025 zullen informeren over de benutting van de hulpmiddelen die met het programma asbestdaken zijn ontwikkeld.</p>
SGP	11	<p>Gezien de inhoud van de Statenbrief, past deze brief dan niet beter thuis bij de commissie RGW?</p>	<p>Het programma Asbestdaken op nul in 2030 is gericht op versnelling van de verwijdering van asbestdaken uit onze leefomgeving.</p>

			Vermindering van de blootstelling aan asbest is onderdeel van het milieubeleid. Asbestdaken zijn op diverse plaatsen aanwezig, variërend van schuurtjes in woonwijken en verspreide kerkdaken tot schuren en stallen in het landelijk gebied.
PvdD		Opwaardeerverzoek: de doelstellingen zijn bij lange na niet gehaald terwijl de conclusie is dat 'het doelbereik ruim voldoende' is. En er is een aanpak ontwikkeld die niet werkt. De evaluatie is onduidelijk en lijkt niet onderbouwd.	
	12	De conclusie op pagina 5 is dat het doelbereik ruim voldoende is. De doelstelling (pagina 2) was dat het aantal m2 dak dat gesaneerd wordt tussen 2020 en 2025 stijgt van 200.000m2 naar 500.000m2.	Hierin zit geen vraag.
	13	We zien in de resultaten dat het aantal m2 dat per jaar gesaneerd wordt in 2022 en 2023 ligt op ongeveer 240.000m2. Het wijkt niet significant af van de landelijke trend. In hoeverre kan dan de conclusie zijn dat het doelbereik ruim voldoende is? De doelstelling is toch niet bereikt en het is nog maar de vraag of er daadwerkelijk enig effect van het stimuleringsprogramma is?	Zie ook het antwoord op vraag 5. Wij schrijven ook op pagina 3 "dat er nog geen grote sprongen in de gewenste richting worden gemaakt, maar dat de daling in Utrecht wel is omgezet in een stijging, in tegenstelling tot de landelijke trend". De doelstelling van het programma is/was om instrumenten te ontwikkelen waarmee een zodanige versnelling kan worden ingezet dat rond 2030 vrijwel alle asbestdaken uit de leefomgeving zijn verwijderd. Die instrumenten zijn grotendeels ontwikkeld. We weten nu nog niet of in 2030 vrijwel alle asbestdaken zullen zijn verwijderd. Met de inzet van Plattelandscoaches en de VAB-aanpak (die mede met het asbestdakenprogramma zijn/worden bekostigd) wordt ook bijgedragen aan andere doelen dan de asbestdakenaanpak, zoals de transitie landelijk gebied en de Agenda Vitaal Platteland. Daarom schrijven wij op pagina 5 "Gezien dit <u>brede</u> doelbereik en blijvende effectiviteit van de gehele aanpak vinden wij het doelbereik ruim voldoende."
	14	De doelstelling was voorts dat in 2030 (vrijwel) alle asbestdaken gesaneerd zouden zijn. Wat betekenen de resultaten tot nu toe voor deze doelstelling?	Zie ook het antwoord op vraag 13. Zonder extra impuls is die doelstelling waarschijnlijk niet haalbaar. Daarom schrijven wij op pagina 4 "Voor effectieve stimulering van dakeigenaren is gelijktijdige en overtuigende inzet van overheden en marktpartijen nodig. Wij verwachten dat dit een impuls zal krijgen bij de uitvoering van het landelijke plan voor communicatie en bewustwording. Maar ook dan zal het afhangen van de inzet van gemeenten, VNG, Rijk en marktpartijen of hiermee een substantiële versnelling richting "asbestdaken op nul in 2030" kan worden bereikt."
	15	Hoe is het mogelijk dat een stimuleringsprogramma met als belangrijk instrument het vertrekken van een lening, van start gaat zonder dat de lening regeling geregeld is? Heeft dit toch (deels) gefunctioneerd (er is namelijk wel 101.000 aan uitgegeven)?	Het opzetten van de leningregeling was één van de activiteiten binnen het programma. De genoemde uitgaven bestaan uit de storting in de weerstandsreserve (50.000 euro) om de risico's van de kapitaalverstrekking af te dekken, de externe kosten van

			<p>communicatieadvies en de kosten van externe juridische ondersteuning om de samenwerking met SVn goed te regelen. De juridische complicaties hebben de implementatie ruim een jaar vertraagd.</p>
16	<p>Bij de leerpunten staat dat het programma van de provincie minder succesvol is dan gewenst omdat de prioriteit bij gemeenten is afgenomen. Waarom kiest de provincie voor deze oorzaak? In hoeverre sluit bijvoorbeeld het aanbod van de provincie aan bij wat b.v. agrariërs of eigenaren van asbesthoudende schuurtjes nodig hebben? In hoeverre kennen deze doelgroepen dit aanbod? Is dat onderzocht?</p>	<p>Wij benoemen in de Statenbrief ook andere oorzaken zoals de netcongestie, de vertraging bij de implementatie van de leningregeling en de verminderde inzet van het Rijk. Uit ervaringen met projecten in gemeenten die wel acties hebben uitgevoerd (en nog uitvoeren) is hiervoor belangstelling gebleken, met name bij eigenaren van schuurdakjes. Na de aankondiging van de ingrijpende kabinetsplannen voor transitie van het landelijk gebied zijn veel agrariërs zich gaan bezinnen op hun toekomst. Velen hebben, in afwachting van nieuwe regelingen, nog geen besluit hierover genomen. In de tussentijd doen zij veelal geen investeringen, zoals de bouw van nieuwe stallen of dakvervanging. Plattelandscoaches betrekken het onderwerp asbest altijd in hun gesprekken.</p>	
17	<p>In hoeverre speelt hierbij dat de lening die de provincie Utrecht had ontwikkeld niet beschikbaar was?</p>	<p>Het aanbod van de lening is inderdaad ook een concrete aanleiding voor gemeenten om te communiceren over de aanpak van asbestdaken. Door de vertraging bij de implementatie is dit ook vertraagd.</p>	
18	<p>Hoe is bedacht dat je met wat 'stimulering', zonder lening, zonder vergoeding, zonder toezicht en handhavingsmiddelen het aantal daken dat wordt aangepakt met een factor 2,5 omhoog zou gaan?</p>	<p>Zie ook het antwoord op vraag 15. Na de verwerping van het wetsvoorstel voor een asbestdakenverbod door de Eerste Kamer in 2019 hebben Rijk en ambassadeurs met elkaar besproken hoe dan wel de gewenste versnelling in de aanpak van asbestdaken kan worden gerealiseerd. Daaruit is de Samenwerkingsverklaring aanpak van asbestdaken voortgekomen. Op basis van deze samenwerkingsverklaring hebben wij ons programma asbestdaken opgesteld en daarin onze reeds eerder voorgenomen activiteiten (Plattelandscoaches, VAB-aanpak, stimulering zon-op-dak, leningregeling) geïntegreerd. Vanwege de voorgenomen gezamenlijke inzet van Rijk en ambassadeurs en de uitgesproken steun van de Utrechtse gemeenten hadden wij in 2020 de verwachting dat brede stimulering een forse impact op de versnelling kon hebben.</p>	
19	<p>De helft van het budget is besteed aan plattelandscoaches. In hoeverre past dit bij de daadwerkelijke inzet van deze coaches voor het verwijderen van asbestdaken i.r.t. andere taken/onderwerpen?</p>	<p>De plattelandscoaches zijn voortgekomen uit twee (aanvankelijk afzonderlijke) voornemens om landbouwcoaches (voor stimulering landbouwtransitie) en erfbegeleiders (voor stimulering asbest eraf, zon erop), zie ook Statenbrief 2020RGW39. De financiering is toen</p>	

			<p>verdeeld over programma 2 en 3. Door de netcongestie is de uitvoerbaarheid van "zon erop" sterk verminderd, waardoor het potentiële aandeel van de plattelandscoaches in stimulering van de aanpak van asbestdaken ook is afgenomen. Niettemin dragen de plattelandscoaches bij aan de totstandkoming van erfransities waarbij (uiteindelijk) ook asbestdaken worden gesaneerd. Daarom hebben wij begroting voor deze activiteit in stand gelaten en hebben PS daarmee ingestemd. Vanaf 2024 is de begroting van de plattelandscoaches volledig onder programma 2 opgenomen.</p>
	20	<p>Besloten is om de PU aanpak van asbesthoudende daken te stoppen tot er een landelijk plan voor communicatie en bewustwording. Wanneer wordt dit plan verwacht?</p>	<p>Dit plan is vrijwel afgerond en wordt op 17 mei 2024 besproken met alle ambassadeurs van de asbestdakenaanpak (waaronder PU).</p>